

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის

და

აიდაჰოს (აშშ) სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ერთობლივი

მულტიდისციპლინური ს/კ ინსტიტუტის
ანბარიში

2010

წელი

მულტიდისციპლინური სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი
თბილისის ი.ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
აიდაჰოს სახელმწიფო უნივერსიტეტი
თბილისი, 0128, ი.ჭავჭავაძის გამზ., 3, ტელ/ფაქსი(+995 32) 222-105

INSTITUTE FOR MULTI-DISCIPLINARY RESEARCH
Tbilisi I. Javakhishvili State University and
Idaho State University
3, I.Chavchavadze ave., Tbilisi, 0128, Tel/Fax (+995 32) 222-105

ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილე :

(ს. ვალავა / 19.04.2010)

ინფორმაცია:

თსუ-ში მოქმედ *"ქართულ-ამერიკულ"* ინსტიტუტის დაარსებისა და სტრუქტურის შესახებ:

◆ ინსტიტუტი დაარსდა 2009 წლის აპრილში

ინსტიტუტს ხელმძღვანელებს დირექტორი და სამეცნიერო საბჭო

- ◆ თსუ-ს მხრიდან დირექტორის ფუნქციას ითავსებს: ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის ფიზიკის დეპარტამენტის სრული პროფესორი, ბ-ნი თამაზ კერესელიძე
- ◆ ასუ-ს მხრიდან დირექტორის ფუნქციას ითავსებს: ფიზიკის ფაკულტეტის "ჯანმრთელობის ფიზიკის" დეპარტამენტის სრული პროფესორი, ბ-ნი ფილიპ ლოურენს კოული
- ◆ სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარის ფუნქციას ითავსებს: ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის ბეოლოგიის დეპარტამენტის ასოცირებული პროფესორი გურამ ქუთელია

ინსტიტუტის სტრუქტურა:

აღსანიშნავია, რომ ინსტიტუტის სტრუქტურა ჩამოყალიბდა ამერიკელი კოლეგების მხრიდან თსუ-სადმი გაზრდილი ინტერესების გათვალისწინებით. ჩამოყალიბებული იქნა ოთხი ს/კ ერთეული:

- ◆ ანთროპოლოგიის ს/კ განყოფილება
განყოფილების გამგე: კუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სრული პროფესორი, ძ-ნი ქეთევან ხუციშვილი
- ◆ რადიონახშირბადის და დაბალი რადიოაქტივობის ს/კ განყოფილება <http://rllc.science.tsu.ge>
განყოფილების გამგე: ბ-ნი ვლადიმერ რუსეცკი
- ◆ რადიაციული უსაფრთხოებისა და სამედიცინო ფიზიკის ს/კ განყოფილება
განყოფილების გამგე: ბ-ნი ზურაბ შავგულიძე
- ◆ ატომურ-მოლეკულური პროცესების ს/კ განყოფილება
განყოფილების გამგის თანამდებობას ითავსებს: ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის ფიზიკის დეპარტამენტის ასისტენტ პროფესორი, ბ-ნი ზაალ მაჭავარიანი

შენიშვნა: განყოფილება შეიქმნა 2010 წლის მარტში

თბილისის, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის და აიდაჰოს (აშშ) სახელმწიფო უნივერსიტეტების ერთობლივი მულტიდისციპლინური ინსტიტუტის დაარსებას საფუძვლად დაედო ი. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის და აიდაჰოს სახელმწიფო უნივერსიტეტებს შორის, 2008 წლის 24 აპრილს გაფორმებული ურთიერთგაგების მემორანდუმი.

MEMORANDUM OF AGREEMENT
between
IVANE JAVAKHISHVILI TBILISI STATE UNIVERSITY
and
IDAHO STATE UNIVERSITY

Ivane Javakishvili Tbilisi State University and the Idaho State University hereinafter referred to as the "sides", in order to develop and expand the relationship taking into consideration mutual interests in scientific collaboration hereby agree on the following:

Article 1

The two sides agree to promote collaborative and joint projects in research and education. The main focus will be on the creation and development of joint graduate (M.S. and Ph.D.) academic and research programs. Students involved in the joint academic programs will receive diplomas from both universities.

Article 2

The two sides agree to create an institute called the "Georgian-American Institute for Multi-disciplinary Research" that fosters aforementioned collaborative, joint projects. This institute will serve to attract research and education funds, coordinate research and education, and attract students and faculty to the joint programs. Funding of this institute will be via grants and contracts from participating faculty. The distribution of these funds will be determined by the contributing faculty and the terms of their grants and contracts. The cooperation between the sides shall be implemented by seeking parity to the maximum extent practical, funding by each side permitting. In particular they will foster:

- exchange of faculty and researchers;
- student exchange programs;
- organization of joint research projects, including conferences, meetings and seminars;
- exchange of information and publications;
- other joint activities.

Article 3

Both parties will designate a representative, who will work for implementing activities and programs envisaged in the memorandum. The sides intend that each representative will assist the other side in resolving any issue connected with any visit from that other side. This memorandum will initially include faculty from the respective departments of physics, but both parties are interested in expanding this collaboration to other fields of the university sciences.

Article 4

Any disputes arisen during the implementation of any negotiated activities will be settled with the help of consultation and negotiation between the two sides.

Article 5

Amendments to this memorandum can be made upon mutual agreement between the two sides.

Article 6

The agreement shall enter into force on day of its signing and shall be valid until the sides wish to terminate it upon mutual agreement.

Article 7

The sides have right to terminate the memorandum within a written notice sent to the other side within a period of six months prior.

Article 8

This memorandum shall bind neither Ivane Javakishvili Tbilisi State University nor Idaho State University to any financial commitment unless there is a mutually signed agreement between the sides.

Article 9

The memorandum of understanding is drawn in two originals in English language. Both originals are identical and have equal legal value.

I. Javakishvili Tbilisi State University
1, I. Chavchavadze Ave.
Tbilisi 0128, Georgia
Tel. (995 32) 231330, 223501
Fax: + 99532 244444

Idaho State University
Campus Box 8310
Pocatello, Idaho, 83209-8310
Tel.: (208) 282-3440
Fax: (208) 282-4487

Rector, Professor Giorgi Khubua

President, Dr. Arthur C. Vailas

Date: 20080424

Date: 4/24/08

მემორანდუმის გაფორმებას წინ უსწრებდა ასუ-ს ფიზიკის ფაკულტეტის დეკანის და აიდაჰოს ამარქარბლის ცენტრის დირექტორის, ბ-ნი დაბლას უელსის ორი ვიზიტი (9.06.2006, 20.10.2007) თსუ-ში. ბოლო ვიზიტის დროს შედგა შეხვედრა თსუ-ს რექტორთან, ბ-ნ ბიორბი ხუბუასთან.

შეხვედრაზე დეტალურად იქნა განხილული ურთიერთგაგების მემორანდუმით განსაზღვრული თანამშრომლობის გეგმა და სხვა საკითხები.

მემორანდუმის მუხლში №2 აღნიშნულია:

ორივე მხარე თანხმდება შექმნას "ქართულ-ამერიკული ფართოპროფილიანი სამეცნიერო - კვლევითი ინსტიტუტი", რომელიც ხელს შეუწყობს ერთობლივი სამეცნიერო-კვლევითი პროექტებისა და სასწავლო პროგრამების განხორციელებას.

ამ ინსტიტუტის ფუნქცია იქნება კვლევისა და ბანათლების სფეროებისათვის ფინანსური სახსრების მოძიება, სამეცნიერო კვლევებისა და საბანამანათლებლო პროგრამების კოორდინირება, ერთობლივ სამეცნიერო-კვლევით პროექტებში აკადემიური პერსონალის, მკვლევარებისა და სტუდენტების ჩართვის უზრუნველყოფა.

ინსტიტუტის დაფინანსება განხორციელდება მონაწილე აკადემიური პერსონალისა და მკვლევარების მიერ მოკოვეული ბრანტებისა და კონტრაქტების საშუალებით. მხარეთა შორის თანამშრომლობა განხორციელდება თანასწორუფლებიანობის საფუძველზე.

მხარეები თანხმდებიან, რომ ისინი:

- ◆ განახორციელებენ აკადემიური პერსონალისა და მკვლევარების გაცვლით პროგრამებს;
- ◆ განახორციელებენ სტუდენტების გაცვლით პროგრამებს;
- ◆ უზრუნველყოფენ ერთობლივი სამეცნიერო პროექტების, კონფერენციების, შეხვედრებისა და სემინარების ორგანიზებას;
- ◆ განახორციელებენ ერთობლივ პუბლიკაციებსა და ინფორმაციის მიმოცვლას;
- ◆ ჩაატარებენ სხვა ერთობლივ ღონისძიებებს.

თბილისის და აიდაჰოს სახელმწიფო უნივერსიტეტებს (თსუ, ასუ) შორის ურთიერთობების მემორანდუმის გაფორმებას წინ უსწრებდა თსუ-ს ფიზიკის ფაკულტეტის „რადიონახშირბადის და დაბალი რადიოაქტივობის ლაბორატორიის - R&LLCL“ მცენიერ-თანამშრომელთა და ტექნიკური პერსონალის ფრიად წარმატებული, ნაყოფიერი და ურთიერთსასარგებლო თანამშრომლობა ასუ-ს ფიზიკის ფაკულტეტის „ჯანმრთელობის ფიზიკის“ (*Physics/Health Physics*) დეპარტამენტთან, რომელსაც საფუძველი ჩაეყარა 2001 წლის გაზაფხულზე და დღემდე ბრძელდება. სამწუხაროდ - თსუ-ში შექმნილი რეალიებიდან გამომდინარე - ისეთი ეფექტურობით არა, როგორც ადრე. კერძოდ, 2001-2008 წლებში.

აი როგორი შეფასება ჰქონდა R&LLC- ლაბორატორიის ასალგაზრდა თანამშრომლების, ვლადიმერ რუსეტსკის და ბიორბი ხარაშვილის კირველ ვიზიტს აიდაჰოს სახელმწიფო უნივერსიტეტში 2001 წლის ზაფხულში.

IDAHO STATE JOURNAL

TUESDAY, AUGUST 21, 2001

Georgian physicists on firm soil at ISU

*Professor calls men
"first-rate scholars"*

G. Kharashvili, V. Rusetski
and
Prof. R. Brey from left.

◆ ზემოაღნიშნულის ბარდა, ასევე საჭურაძლეობა, რომ 2001 წლიდან დღემდე, აიდაკოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის Physics/Health Physics დეპარტამენტის სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამებით სწავლას აბრძლებს, თსუ-დან მივლინებული 8 ქართველი სტუდენტი, ორმა მათ შორის უკვე მოიპოვა PHD-ხარისხი და აბრძლებს სამეცნიერო მოღვაწეობას ჩიკაგოს ბირთვული კვლევის ცენტრში .

შენიშვნა: 2005-2007 წწ. ერთობლივი ს/კ ნაშრომების ბარდა შეიქმნა როგორც “ქართულენოვანი”, ასევე “ქართულ - ინგლისურენოვანი” ოჯახები.

ქართული სტუდენტები აიღეს უნივერსიტეტში

დღევანდელი ამერიკის უნივერსიტეტებში ბევრი ქართველი სტუდენტი სწავლობს. მათი უმრავლესობა ტექნიკური სფეროს წარმოადგენს. იმის თაობაზე, თუ როგორი გზით შეუძლია ქართველ სტუდენტს ამერიკის უნივერსიტეტში სწავლის გაგრძელება, როგორია იქ სწავლების მეთოდები, როგორი ცხოვრება აქვთ მათ შორეულ ამერიკაში, „მასკა“ აიღაპოს სახ. უნივერსიტეტის დოქტორატურის სტუდენტს, ლევან ტყეაძეს ესაუბრა.

ბასტა: როგორ მოხვდი აშე-რიკაში?

ლევან ტყეაძე: თელავის I საშუალო სკოლაში სწავლის პერიოდში გამოაწილებდი ფიზიკისა და ინფორმატიკის რესპუბლიკურ ოლიმპიადებში, დაჯილდოებული ვიყავი განათლების სამინისტროსა და მეცნიერებათა აკადემიის სივლეებითა და დიპლომებით, რამაც განაპირობა თსუ-ს ფიზიკის ფაკულტეტზე უცხოეთში, მსოლიდ გასაუბრებით ჩარიხსება 1997 წელს. უნივერსიტეტის ფიზიკის ფაკულტეტის ბაკალავრიატი, ფიზიკური ინფორმატიკის განხრით (რაც ფიზიკური პროცესების კომპიუტერულ მოდელორებას გულისხმობს) წარმატებით დავამთავრე 2001 წელს. ამერიკაში სწავლის გაგრძელების გადაწყვეტილება ბაკალავრიატის მეოთხე კურსზე სწავლისას, ამერიკაში მოღვაწე ქართველი ფიზიკოსის, პროფესორ შოთა გამაკიშის ლექციის მოსმენის შემდეგ მივიღე. ბატონმა შოთამ უნივერსიტეტში წაიკითხა ლექცია ამერიკის განათლების სისტემისა და ქართველი სტუდენტებისათვის იქ სწავლის გაგრძელების პერსპექტივების შესახებ.

ში ჩაებაარეთ, 2002 წლის ივნისში კი უკვე ამერიკაში ჩავდიო. **ბასტა: ნიშნით აირჩიე აიღაპოს უნივერსიტეტი?**

ლ.ტ: ბაკალავრიატის მეთოხე კურსზე სწავლისას ჩემს ხელმძღვანელს, საშონ ფაღავას თბილისში ჩამოსულმა ამერიკელ ექსპერტთა ჯგუფის ერთ-ერთმა წევრმა, აიღაპოს უნივერსიტეტის პროფესორმა, რინარდ ბრემ ჯანმრთელობის ფიზიკის სფეროში ერთობლივ პროექტზე მუშაობა შესთავაზა (დღეს ეს პროექტი უკვე შესრულებულია). ამერიკაში ჯანმრთელობის ფიზიკის ფიზიკის იმ ნაწილს უწოდებენ, რომელიც ადამიანის ჯანმრთელობაზე რადიოაქტიური ნივთიერებების ზემოქმედებას შეისწავლის. პროფესორ ბრემის წინადადებით ფიზიკის ფაკულტეტის ერთი თნა შრომელი - ელადიმერ რუსენც და ერთი სტუდენტი - ჩემი მეგობარი გიორგი ხარაშვილი ამ პროექტის ფარგლებში ამერიკაში ებეზარენენ დროებით. მე მაშინ უფრო მეტად ინფორმატიკაში ვმუშაობდი. გიორგიმ თანხი ნიჭითა და შრომისმოყვარეობით თავი გამოიჩინა და მას მაგისტრატურაში სწავლის გაგრძელება შესთავაზეს.

ლევან ტყეაძე იზივება, რომ გამსიუმ სამ წალში სამშობლოში დაბრუნდება

ქვეყნში ხალხი ძირითადად, მანქანებით გადაადგილდება, უმსხვილიდ ხალხი მარტო პარკებში დადის, რომელთა რაოდენობაც აქ დიდია.

დროს ვანდომებდით და დროც მეტი გვრჩებოდა. **ბასტა: სტუდენტების სწავლებაში პროფესორი თუ გვსმარებოდა?**

ციონალურ და ჯანმრთელობის ფიზიკის სტუდენტთა გაერთიანებებში. სტუდენტური გაერთიანებები ძირითადად მასობრივ კარტოებს გვემაცენ. ამ გაერთიანებებთან ირჩევენ სტუდენტებს უნივერსიტეტის ადმინისტრაციაში. ეს წარმოადგენს სტუდენტთა აზრს გამოსატყვევს.

ბასტა: როგორია უცხოელ სტუდენტთა რაოდენობა და სხვადასხვა ქვეყნის სტუდენტების შორის დამოკიდებულება?

ლ.ტ: 50% აიღაპოს სახ. უნივერსიტეტში ჩამოსული სტუდენტი უცხოელია. დამოკიდებულება სტუდენტებს შორის შესანიშნავია.

ბასტა: სპორტს თუ მიხდევთ?

ლ.ტ: სტუდენტს უფასოდ შეუძლია ივარჯიოს უნივერსიტეტში სპორტის ნებისმიერ სახეობაში. ცინდარბაში დასწრებაც უფასოა. მე მაგადის ჩოგბურთში უნივერსიტეტის ჩემპიონი ვარ. ამერიკელს ფეხბურთი ნალეზბად უყვართ, ჩვენ სამმა მეგობარმა, ბერკენმა, სორიატმა, ორმა ეს პანელმა და ამერიკელმა სტუდენტებმა შევექმნით მინი-ფეხბურთის გუნდი და საუნივერსიტეტო პირველობაში გავიმარჯვეთ.

ბასტა: როგორია სტუდენტთა შორის მდგომარეობა?

ლ.ტ: ინივ კარვად სწავლობს, სტუდენტებს უნდა იღებ. თან მუშაობს მსწავლებელ-ასისტენტადან მეცნიერ-ასისტენტად. პროფესორი, რომლის პროექტშიც მუშაობ, სტიპენდიას გიხდის. ასე რომ, თვეში 1000 დოლარამდე გვაქვს.

ბასტა: რაზე გუფონივთ ეს თანხა?

ლ.ტ: ექვრობობ ზინას, ეიკვე-

შენიშვნა: სამშუხაროდ, არსებული რეალიებდან გამომდინარე, ლევანი ვერ ასრულებს თავის ფიცს !

აიდაკოს უნივერსიტეტში, ზემოაღნიშნული პირველი ვიზიტი შედგა საქართველოს ორბანიზაციის CRDF-ის სამსახურთა კომისიის თბილისში, 2001 წლის მაისში ვიზიტის შემდეგ. კომისიის ერთ-ერთი წევრის, რობორტ შემდგომში ბაიკოვა, ასუს "ჯამრთელობის ვიზიტი" დეპარტამენტის ხელმძღვანელის, პროფესორი რიჩარდ ბრეის ინიციატივით.

თბილისის, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის და აიდაკოს (აშშ) სახელმწიფო უნივერსიტეტების ერთობლივი მულტიდისციპლინური სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის დაარსება-ჩამოყალიბებას, რობერტ ზემოთ იყო ხაზგასმული, წინ უსწრებდა R&LLC - ლაბორატორიის მეცნიერ - თანამშრომელთა და ტექნიკური პერსონალის ფრიალ წარმატებული და ნაყოფიერი თანამშრომლობა ასუს ვიზიტის ფაქულტეტის „ჯამრთელობის ვიზიტი“ დეპარტამენტთან.

ასე მახალითად:

◆ 2001-2003 წწ. R&LLC- ლაბორატორია ჩართული იქნა ასუს Physics/Health Physics დეპარტამენტის სამეცნიერო-კვლევით პროგრამებში და გაწვერიანდა სამეცნიერო-კვლევით კონსორციუმში, რომელშიც ბაიკოვასთან იყვნენ აიდაკოს, ტუხასის, ფლორიდის და ნევადას უნივერსიტეტები, ჯორჯიის ტექნოლოგიური ინსტიტუტი, ლოს-ალამოსის და ოკ-რიჯის ეროვნული ლაბორატორიები. კონსორციუმის მიერ ა.შ.შ. ენერჯეტიკის დეპარტამენტის დაკვეთით შესრულებული იქნა პროექტი "Dose Conversion Coefficients Research Project".

კვლევის შედეგები გამოქვეყნებული იქნა ნაშრომებში:

1 Arndt A, Shanahan J, Gold C, Brey R, Gesell T, Patton P, Rudin M, Eckerman K, Rusetski V, Pagava S. " Quality assurance methods and procedures used to verify consistency in calculated dose coefficients", *Health Physics*, 2006, Vol. 90, No. 1: 74-80;

2. Shanahan J, Eckerman K, Arndt A, Gold C, Patton P, Rudin M, Brey R, Gesell T, Rusetski V, Pagava S. "Calculation of dose coefficients for radionuclides produced in a spallation neutron source utilising NUBASE and the Evaluated Nuclear Structure Data File databases", *Health Physics*, 2006, Vol. 90, No. 1: 56-65.

◆ 2003-2004 წწ. თსუსა და ასუს შორის გაფორმებული №05-01 და №07-01 კონტრაქტების ფარგლებში R&LLC-ლაბორატორიის პერსონალის მიერ შესრულებული იქნა პროექტის "Activation and Low-Level Gamma-Counting Analysis" კონკრეტული ეტაპები.

◆ 2004 წელს, ასუს *Physics/Health Physics* დეპარტამენტისა და აილაკოს ამიქსარბლის ცენტრის მხარდაჭერით, საქართველოში ჩამოყალიბდა „*დამოუკიდებელი რადიოლოგიური მონიტორინგის პროგრამა*“. რომლის მიზანსაც შეადგენდა საქართველოს ცალკეულ რეგიონებში რადიოეკოლოგიური ანომალიების შესწავლა და შეფასება.

პროგრამის ფარგლებში – *კირველად საქართველოში* – ძ. თბილისის მაგალითზე დაიწყო იმ რეკომენდაციებისა და წინადადებების პრაქტიკული განხორციელება, რომლებიც ჩამოყალიბებულია გაერო-ს ეკონომიკური კომისიის ევროპის განყოფილების მიერ გამოქვეყნებულ 2003 წლის ანგარიშში: "*Environmental Performance review of Georgia 2003*". *იხ. ვებ-გვერდი: http://www.unece.org/env/epr/epr_studies/georgia.pdf*

კვლევის შედეგები გამოქვეყნებული იქნა ნაშრომებში:

1. *Avtandilashvili M, Baratashvili D, Dunker R, Mazmanidi N, Pagava S, Robakidze Z, Rusetski V, Togonidze G. "Monitoring of the radioecological situation in marine and coastal environment of Georgia – Southern Caucasian Newly Independent State", NATO Science Series IV, Vol. 41. Kluwer Academic Publishers, 2004;*

2. *Chelidze N, Dunker RE, Kharashvili G, Pagava S, Rusetski V., "Initiating a new Independent Radiological Monitoring Program in the Republic of Georgia", Health Physics, Vol. 86, No. 6, 2004.]*

◆ 2005 წ. აბვისტოში *R&LLCL*, რომელიც საქართველოს წარმომადგენელი ჩართული იქნა ჯანმრთელობის დაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის პროექტის "*International Radon Project*" (*WHO/IRP*) გაზომვებისა და ზემოქმედების შემცირების სამუშაო ჯგუფში, რომელიც უზრუნველყოფდა ინფორმაციისა და მონაცემების შეგროვებას ალამიანის ჯანმრთელობისათვის რადონით განპირობებული რისკის შეფასებისა და მინიმიზების მეთოდების სანერეთაშორისო ჰარმონიზების მიზნით.

კვლევის შედეგები გამოქვეყნდა ნაშრომის სახით და განთავსებული იქნა ვებ-გვერდზე:

1. *1st, 2st, 3st Newsletter, World Health Organisation's International Radon Project (WHO-IRP). 2005, 2006, 2007.*

- http://www.who.int/ionizing_radiation/env/radon/en/index.html].

◆ 2007-2008 წწ. თსუს *R&LLCL*-სა და ასუს „*ბარემოს მონიტორინგის ლაბორატორიის*“ მეცნიერთანაშრომელთა მიერ ერთობლივი კალისხმევით მოქმედებული *CRDF/GRDF* ფონდების ბრანტის ფარგლებში შესრულდა პროექტი "*Tbilisi Radon Assessment Initiative (GEG1-3343-B-06)*".

კვლევის შედეგები გამოქვეყნდა ნაშრომის სახით და განთავსდა ვებ-გვერდზე:

1. *Pagava S., Rusetski V., Robakidze Z., Farfan E., Dunker R., Popp J., Avtandilashvili M., Wells D.P., Donnelly E.,H, " Initial Investigation of Radon in the Tbilisi UrbanEnvironment" Health Physics, Vol.95, No6, 2008.*

- <http://www.mygeorgia.ge/projects/radon>].

აღსანიშნავია, რომ პროექტის შესრულების პროცესში, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესი და უნეტარესი ილია მეორის ლოცვა-კურთხევით, მივიღეთ კვლევითი სამუშაოების ჩატარების უფლება - ქ. თბილისში მდებარე ეკლესიების ეზოებსა, დამხმარე შენობა-ნაგებობებსა და მათ მიმდებარე ტერიტორიებზე.

სრულიად საქართველოს
კათოლიკოს-პატრიარქის
გრივანი

SECRETARY OF THE
CATHOLICOS-PATRIARCH
OF ALL GEORGIA

0105, თბილისი, მთე პაიალო II მთელ. №1
ტელ: (995 32) 99 03 78; 98 27 09
ფაქსი: (995 32) 98 71 14

#1 King Erekle II sq. Tbilisi 0105,
Tel: (995 32) 99 03 78; 98 27 09
FAX: (995 32) 98 71 14

№ 599

12 სექტემბერი, 2007 წელი

ცნობა

გაცემულია დასტურად იმისა, რომ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერთანამშრომლებს - სამსონ ფალავას, ვლადიმერ რუსეცკის, გენადი ბეწუაშვილს პროექტის (GEGI 3343-Tb06) ფარგლებში აქვთ სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ლოცვა-კურთხევა თბილისის მოქმედ ეკლესიებში ჩაატარონ კვლევები ნიადაგიდან რადონის მოდინების დონეების შესწავლის მიზნით (ცვლეა დაბლოკით 3-4 სათს ვრტულდება).

ცნობა გაცემულია საჭიროებისამებრ წარსადგენად.

სრულიად საქართველოს
კათოლიკოს-პატრიარქის
მდივანი

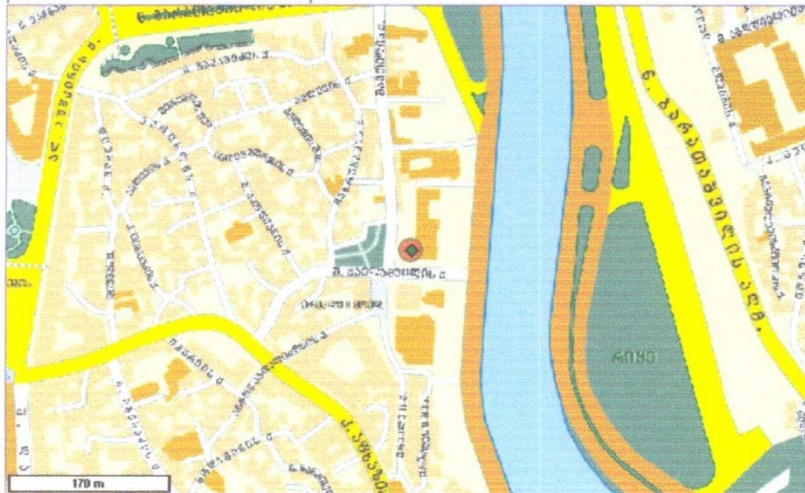
დეკანოზი მიქაელ
ბოტკოველი

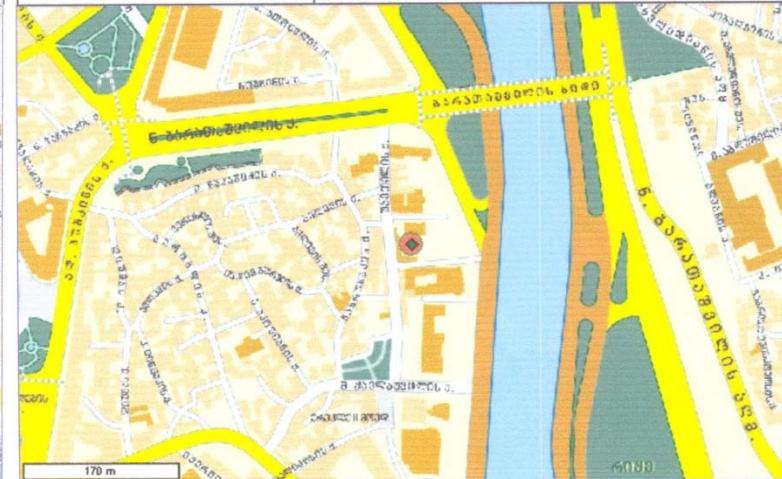
**GEG1-3343-TB-06 პროექტის ფარგლებში მიღებული კვლევის შედეგების
პრცელი საინფორმაციო უზრცელი**

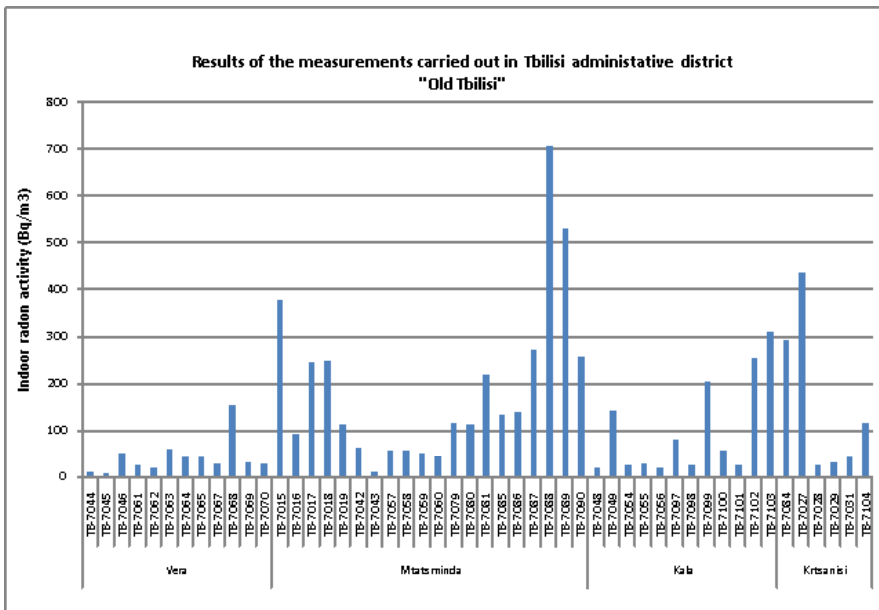

კვლევის ობიექტი TEST OBJECT		TB-6005, საქართველოს საპატრიარქო The Georgian Patriarchate	
მისამართი ADDRESS		თბილისი, მეფე ერეკლე II მოედანი, (კალა). Tbilisi, King Irakli II Square, (Kala).	
მდებარეობა POSITION	LONG. [°] LAT. [°] H [m]	44.8069 41.69415 409 ± 7	
თარიღი TESTING DATE		9/13/2007	
კვლევის შედეგები TEST RESULT		<p>- ნიადაგის გაზში რადონის აქტივობა - Radon in soil gas: $A = 4.6 \pm 0.8 \text{ k Bq/m}^3$</p> <p>- გამა - დოზის სიმძლავრე - Gamma dose rate: $H = 109 \pm 5 \text{ nSv/h}$</p> <p>- რადონის აქტივობა ზენობის სათავსოებში - Radon in air: ...</p> <p>- გამა - დოზის სიმძლავრე ამავე სათავსოებში - Gamma dose rate: ...</p> <p>- რადონის აქტივობა წყალში - Radon in water: $A_1 = 4.4 \pm 0.3 \text{ Bq/L}$</p>	
შენიშვნა COMMENT		ტესტ-ობიექტზე სხვა სახის კვლევები არ ჩატარებულა No other tests were carried out at the test site.	

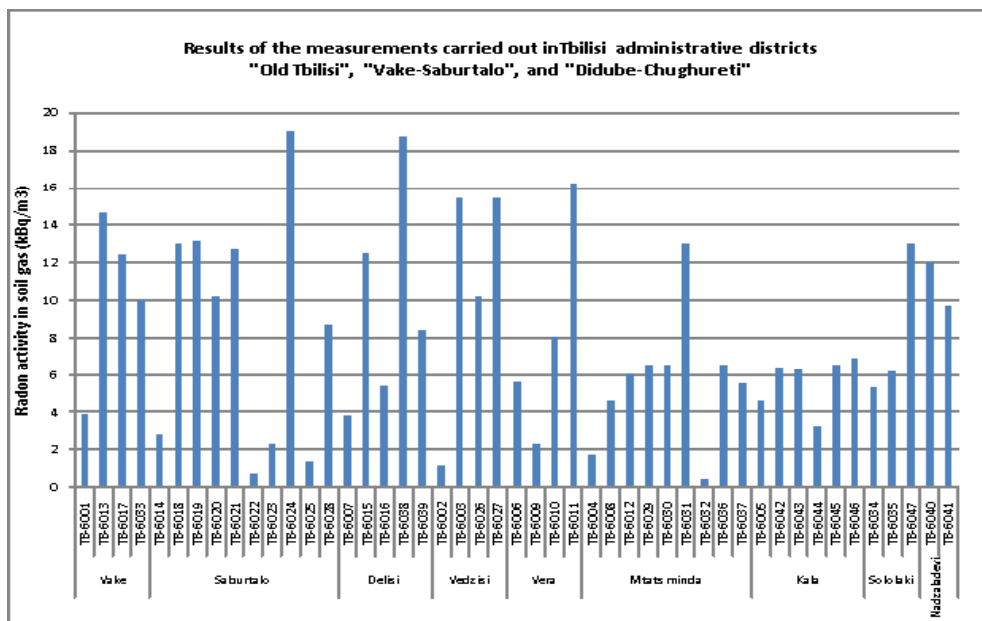

კვლევის ობიექტი TEST OBJECT		TB-6042, ანჩისხატის ტაძარი Anchiskhati's Church	
მისამართი ADDRESS		თბილისი, შავთელის ქუჩა, (ანჩისხატის უბანი). Tbilisi, Shavteli Str., (Anchiskhati district).	
მდებარეობა POSITION	LONG. [°] LAT. [°] H [m]	44.80684 41.69536 391 ± 7	
თარიღი TESTING DATE		10/2/2008	
კვლევის შედეგები TEST RESULT		<p>- ნიადაგის გაზში რადონის აქტივობა - Radon in soil gas: $A = 6.4 \pm 0.3 \text{ k Bq/m}^3$</p> <p>- გამა - დოზის სიმძლავრე - Gamma dose rate: $H = 117 \pm 7 \text{ nSv/h}$</p> <p>- რადონის აქტივობა ზენობის სათავსოებში - Radon in air: $A_1 = 27 \pm 4 \text{ Bq/m}^3$</p> <p>- გამა - დოზის სიმძლავრე ამავე სათავსოებში - Gamma dose rate: $H_1 = 123 \pm 4 \text{ nSv/h}$</p> <p>- რადონის აქტივობა წყალში - Radon in water: ...</p>	
შენიშვნა COMMENT		Ax და Hx დარღვილი იქნა სატრაპეზოში (1). ტესტ-ობიექტზე სხვა სახის კვლევები არ ჩატარებულა. Ax and Hx values belong to cell (1). No other tests were carried out at the test site.	

რადონის კონცენტრაცია
შენიშნუბში

რადონის კონცენტრაცია
ნიადაგის ბაზში

პროექტზე მუშაობის პროცესში:

◆ შეიქმნა, გამოიცა და გავრცელდა ინგლისურ და ქართულენოვანი *"საინფორმაციო ვურცელი"*, რომელშიც განმარტებული იქნა რადონის რაობა, პრობლემის არსი და პროექტის მიზნები. მითითებულია საკონტაქტო მისამართი და მიმართვა-მოწოდება თანამშრომლობის შესახებ.

◆ ჩატარდა შეხვედრა-სემინარები როგორც სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციების, ასევე საზოგადოების სხვადასხვა სფეროს წარმომადგენლებთან. საზოგადოების ფართო სექტორს ბავანთან როგორც პროექტების (WHO/IRP და GEG1-3343-TB-06) არსი და მიზნები, ასევე *"საზოგადოების ჯანმრთელობაზე რადონის მავნე ზემოქმედების მინიმიზების ეროვნულ პროგრამის"* შექმნისა და განხორციელების პერსპექტიული გეგმა.

◆ აღსანიშნავია, რომ პროექტების WHO/IRP და GEG1-3343-TB-06 ამოცანებისა და სამოქმედო პროგრამის სამთავრობო სტრუქტურების (ან კერძო სექტორის) მხარდაჭერა საქართველოში ჩამოყალიბებს და დააფუძნებს საერთაშორისო გამოცდილებასა და ნორმატივებთან ჰარმონიზებულ – ადამიანის ჯანმრთელობაზე რადონით განპირობებული რისკების მინიმიზების ევროკავშირში და სხვა განვითარებულ ქვეყნებში არსებული პრაქტიკას.

ხელს შეუწყობს, როგორც საზოგადოების ფართო ფენების რადიაციული ეკოლოგიის დარგში განათლების დონის ამაღლებას, ასევე მომსახურებით დაინტერესებულ პირთა (მაგ.: ბინის მფლობელების, უძრავი ქონებით მოვაჭრეთა, ადგილობრივი ჯანდაცვისა და მშენებლობის მარეგულირებელი სტრუქტურების და სხვა) რაოდენობის ზრდას, რაც თავის მხრივ, ბუნებრივია უზრუნველყოფს - ამ დარგის განვითარებას და სამუშაო ადგილების მნიშვნელოვან ზრდას მთელი საქართველოს მასშტაბით.

◆ 2009/10 წწ. არსებული რეალიზების მიუხედავად, შემდგომ დაგეგმილ და ვაბრკელეთ *"Tbilisi Radon Assessment Initiative - GEG1-3343-TB-06"* პროექტის ფარგლებში დაგეგმილ კვლევით სამუშაოებს.

ინფორმაცია

ინსტიტუტის ანთროპოლოგიის ს/კ განყოფილების პერსონალის მიერ 2009-2010 წწ. ჩატარებული და დაგეგმილი ს/კ და სხვა ღონისძიებების შესახებ.

განყოფილების ბაზზე:

*ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სრული პროფესორი,
ძ-ნი ქეთევან ხუციშვილი*

საანბარიშო პერიოდში, განყოფილების ხელმძღვანელობის მიერ
ჩატარებული იქნა:

- ◆ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია: *“ვერა ბარდაველიძე – 110”*, თბილისი , 14-15 მაისი 2009,
- ◆ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და ბერლინის ჰუმბოლდტის უნივერსიტეტის ერთობლივი სემინარი: *“Urban Spaces, Caucasian Places: Transformations in Capital Cities”*, თბილისი , 22.-23 სექტემბერი 2009
- ◆ საქართველოს უნივერსიტეტისა და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ერთობლივი საერთაშორისო სემინარი: *“Contemporary Anthropology: Problems and Perspectives”*, თბილისი, 7 მარტი 2010
- ◆ ჰარვარდის უნივერსიტეტის ანთროპოლოგიის დეპარტამენტის პროფესორების მაიკლ ჰერცფილდისა და ლაურა ადამსის საჯარო ლექციები, თბილისი , 24 მარტი 2010
- ◆ 2010 წლის 24-25 აპრილსათვის დაგეგმილია:
ბათუმში საერთაშორისო კონფერენციის *“ანთროპოლოგიის განვითარება საუნივერსიტეტო სივრცეში”* ჩატარება.

ბანყოფილების პერსონალის მიერ, საანგარიშო პერიოდში სრულდებოდა და სრულდება
შემდეგი ს/კ პროექტები:

2007–2009 წწ. ღია საზოგადოების ინსტიტუტის (ბუდაპეშტი) უმაღლესი ბანათლების მხარდაჭერის
პროგრამის (*Higher Education Support Program*) მიერ დაფინანსებული პროექტი:

“Building Anthropology in Eurasia”

პროექტის ხელმძღვანელი: ქ-ნი ქეთევან ხუციშვილი

(წამყვანი ორგანიზაციები: ჰარვარდის ცენტრალური აზიისა და კავკასიის კვლევების ცენტრი)

2010-2013 წწ. ღია საზოგადოების ინსტიტუტის (ბუდაპეშტი) უმაღლესი ბანათლების მხარდაჭერის
პროგრამის (*Higher Education Support Program*) მიერ დაფინანსებული პროექტი:

“Anthropological approaches to Religion and Secularism”

პროექტის ხელმძღვანელი: ქ-ნი ქეთევან ხუციშვილი

*(წამყვანი ორგანიზაციები: თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი და ჰარვარდის ცენტრალური აზიისა და
კავკასიის კვლევების ცენტრი)*